

Rodzinny Kapitał Opiekuńczy

Rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO) otrzymasz na dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca. Świadczenie to nie zależy od dochodu rodziny i wyniesie w sumie do 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko.

Kto otrzyma świadczenie?

Rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje Ci na drugie i kolejne dziecko w rodzinie, jeśli:

- jesteś matką dziecka,
- jesteś ojcem dziecka,
- przyjąłeś dziecko na wychowanie i wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,

i dziecko wspólnie z Tobą mieszka oraz utrzymujesz je.

Jeśli zgodnie z orzeczeniem sądu sprawujesz opiekę naprzemienną z drugim rodzicem, świadczenie możesz otrzymać Ty i drugi rodzic w wysokości połowy przysługującej kwoty (patrz śródtytuł: Jaka jest wysokość świadczenia?).

Rodzinny kapitał opiekuńczy otrzymasz na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie dlatego we wniosku musisz wskazać pierwsze dziecko w rodzinie. Pierwszym dzieckiem w rodzinie jest najstarsze dziecko w rodzinie. Nie ma znaczenie jego wiek.

Jeśli dzieci urodziły się tego samego dnia, miesiąca i roku (np. bliźniaki), najstarszym dzieckiem w rodzinie jest dziecko, które wskażesz we wniosku.

Pierwszym dzieckiem w rodzinie, jest:

- dziecko własne,
- dziecko małżonka,
- dziecko drugiego rodzica, z którym rodzic wychowuje wspólne dziecko,
- dziecko, przyjęte na wychowanie, jeśli wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

Rodzina to:

- małżonkowie,
- rodzice dzieci wychowujący wspólne dziecko,
- osoba samotnie wychowująca dziecko: panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona,

- osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,
- dzieci osób wymienionych wyżej.

Do członków rodziny nie zalicza się dziecka:

- pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- umieszczonego w pieczy zastępczej,
- które było umieszczone w pieczy zastępczej w dniu osiągnięcia przez to dziecko pełnoletności,
- do którego osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał jest pozbawiona władzy rodzicielskiej,
- do którego osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał była pozbawiona władzy rodzicielskiej w dniu osiągnięcia przez to dziecko pełnoletności.

Takich dzieci nie możesz wskazać we wniosku jako pierwsze (najstarsze) dziecko w rodzinie.

Jak długo przysługuje świadczenie?

Rodzinny kapitał opiekuńczy możesz otrzymać od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończy 12. miesiąc do ostatniego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończy 35. miesiąc.

Jeśli przyjąłeś dziecko na wychowanie i wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia otrzymasz rodzinny kapitał opiekuńczy od pierwszego dnia 12. miesiąca liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu z wnioskiem do końca 35. miesiąca, ale maksymalnie do:

- do miesiąca, w którym dziecko ukończy 7 lat,
- do miesiąca, w którym dziecko ukończy 10 lat – jeśli dziecko ma decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego.

Kiedy świadczenie nie przysługuje?

Nie otrzymasz rodzinnego kapitału opiekuńczego, jeśli:

- dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej,
- zostałeś pozbawiony władzy rodzicielskiej,
- Tobie lub członkowi Twojej rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do kapitału (nie dotyczy to świadczeń z państw członkowskich UE/EFTA lub z Wielkiej Brytanii).

Jaka jest wysokość świadczenia?

Rodzinny kapitał opiekuńczy nie zależy od dochodu Twojej rodziny i wyniesie w sumie do 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko.

Jako rodzic dziecka możesz zdecydować czy chcesz otrzymywać świadczenie w wysokości 500 zł przez 24 miesiące, czy w wysokości 1 000 zł przez 12 miesięcy. W okresie wypłaty świadczenia możesz raz zmienić swoją decyzję w sprawie wysokości miesięcznej kwoty świadczenia.

Łączna wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego (do 12 000 zł na dziecko) będzie obniżona o 500 zł za każdy miesiąc, gdy złożysz wniosek o kapitał:

- po upływie ostatniego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 13. miesiąc,
- po upływie ostatniego dnia 13. miesiąca liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Jeśli Twoje dziecko ukończyło 12. miesiąc ale nie ukończyło 35. miesiąca przed 1 stycznia 2022 r., rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje Ci w wysokości 12 000 zł pomniejszonej o kwotę 500 zł za każdy miesiąc przed 1 stycznia 2022 r. począwszy od tego, w którym dziecko ukończyło 12 miesiąc. Zasada ta dotyczy także Ciebie jeśli przed 1 stycznia 2022 r. przyjąłeś dziecko na wychowanie i wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

Jeśli zgodnie z orzeczeniem sądu sprawujesz opiekę naprzemienną z drugim rodzicem (z którym rozwiodłeś się, żyjesz w separacji lub rozłączeniu) w porównywalnych i powtarzających się okresach, to każdemu z Was przysługuje rodzinny kapitał opiekuńczy w wysokości połowy kwoty za dany miesiąc (250 zł albo 500 zł).

Kapitał otrzymasz w formie bezgotówkowej co miesiąc:

- na wskazany przez Ciebie we wniosku numer rachunku płatniczego w Polsce,
- na rachunek bankowy w państwie członkowskim UE/EFTA, jeśli tam mieszkasz.

Kiedy złożyć wniosek?

Wniosek o rodzinny kapitał opiekuńczy możesz złożyć najwcześniej 1 stycznia 2022 r.

Jako matka albo ojciec dziecka możesz złożyć wniosek:

- od pierwszego dnia, w którym dziecko kończy 9. miesiąc,
- do końca miesiąca, w którym dziecko kończy 13. miesiąc.

Jeśli złożysz wniosek w tym okresie będzie Ci przysługiwał kapitał od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc do:

- ostatniego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończy 23. miesiąc – jeśli we wniosku wskazałeś, że chcesz otrzymywać kapitał po 1000 zł miesięcznie,
- ostatniego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończy 35. miesiąc -jeśli we wniosku wskazałeś, że chcesz otrzymywać kapitał po 500 zł miesięcznie.

Jeśli złożysz wniosek po miesiącu, w którym dziecko ukończy 13. miesiąc, otrzymasz pomniejszony kapitał (o 500 zł za każdy miniony miesiąc od ukończenia przez dziecko 12. miesiąc) - patrz śródtytuł: Jaka jest wysokość świadczenia?

Jeśli przyjąłeś dziecko na wychowanie możesz złożyć wniosek:

- od pierwszego dnia 9. miesiąca liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,
- do ostatniego dnia 13. miesiąca liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

Jeśli złożysz wniosek w tym okresie, otrzymasz kapitał:

- od pierwszego dnia 12. miesiąca liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,
- do ostatniego dnia 23. miesiąca (przy miesięcznej kwocie 1 000 zł) albo 35. miesiąca (przy miesięcznej kwocie 500 zł) liczonego od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu, nie dłużej jednak niż:
  - do miesiąca, w którym dziecko ukończy 7. rok,
  - do miesiąca, w którym dziecko ukończy 10. rok – jeśli ma decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego.

Jeśli złożysz wniosek po wymienionych terminach, to otrzymasz kapitał od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożyłeś wniosek.

Możesz złożyć wniosek o rodzinny kapitał opiekuńczy w styczniu 2022 r. także:

- jeśli jesteś rodzicem dziecka, które ukończyło 12. miesiąc przed 2022 r.,
- jeśli przyjąłeś dziecko na wychowanie i 12. miesiąc liczony od dnia, w którym wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia upłynął przed 2022 r.

Jeśli złożysz wniosek po 31 stycznia 2022 r. otrzymasz kapitał od miesiąca złożenia wniosku.

Gdzie i jak złożyć wniosek?

Aby uzyskać rodzinny kapitał opiekuńczy musisz złożyć do ZUS wniosek:

- RKO-R – jeśli jesteś rodzicem dziecka,
- RKO-O – jeśli wystąpiłeś do sądu opiekuńczego z wnioskiem o przysposobienie dziecka.

Wniosek o rodzinny kapitał opiekuńczy i załączniki do niego możesz złożyć tylko elektronicznie.

Wniosek RKO-R i RKO-O możesz złożyć przez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Jeśli jesteś matką albo ojcem dziecka i masz numer PESEL, możesz także złożyć wniosek RKO-R, przez:

- swój bank od 01.02.2022r. w SKOK „WISŁA

Jeżeli złożysz wniosek przez bank albo portal Emp@tia, a nie masz profilu na PUE ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych założy Ci taki profil na podstawie danych z wniosku o rodzinny kapitał opiekuńczy.

Jakie dokumenty dołączyć do wniosku?

Aby otrzymać rodzinny kapitał opiekuńczy musisz dołączyć do składanego elektronicznie wniosku:

- zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie przysposobienia dziecka z datą wystąpienia do sądu – jeśli przyjąłeś dziecko na wychowanie,
- oświadczenie o dacie przyjęcia na wychowanie dziecka, w stosunku do którego wystąpiłeś do sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,
- decyzję albo zaświadczenie dyrektora szkoły publicznej o odroczeniu obowiązku szkolnego – jeśli dziecko od 7 do 10 lat ma odroczone obowiązki szkolne,
- orzeczenie sądu o ustanowieniu opieki naprzemiennej – jeśli opiekujesz się dzieckiem na przemian z drugim rodzicem (z którym rozwiodłeś się, żyjesz w separacji lub rozłączeniu) w porównywalnych i powtarzających się okresach,
- dokument potwierdzający charakter pobytu cudzoziemca w Polsce np. karta pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, kartę stałego pobytu (nie dotyczy to obywateli UE/EFTA).

Jak się z Tobą skontaktujemy?

Jeżeli nie wypełnisz prawidłowo wniosku, ZUS wezwie Cię do poprawienia wniosku w ciągu 14 dni.

Jeśli nie złożysz wymaganych dokumentów, ZUS wezwie Cię do ich dostarczenia i wyznaczy Ci termin od 14 do 30 dni.

Wiadomość o tym, że musisz poprawić lub uzupełnić wniosek otrzymasz też na adres mailowy oraz numer telefonu, który podałeś we wniosku.

Jeśli nie poprawisz, nie uzupełnisz dokumentów w wyznaczonym terminie, ZUS nie rozpatrzy Twojego wniosku.

Jeśli ZUS przyzna Ci rodzinny kapitał opiekuńczy nie będzie wydawał decyzji. Informację w tej sprawie otrzymasz na swój profil na PUE ZUS a także mailem na adres, który podasz we wniosku.

Jak się odwołać od decyzji?

ZUS wyda decyzję w następujących sprawach:

- odmowy przyznania rodzinnego kapitału opiekuńczego,
- uchylecia prawa do rodzinnego kapitału opiekuńczego,
- zmiany wysokości rodzinnego kapitału opiekuńczego,
- nienależnie pobranego rodzinnego kapitału opiekuńczego.

ZUS doręczy Ci decyzję wyłącznie w postaci elektronicznej – na Twój profil na PUE ZUS.

Od decyzji możesz odwołać się do Prezesa ZUS w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji.

Od decyzji Prezesa ZUS przysługuje Ci skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego w ciągu 30 dni od doręczenia decyzji.

Gdzie otrzymasz pomoc?

W sprawie rodzinnego kapitału opiekuńczego otrzymasz pomoc:

- w Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS w dni robocze (pn.–pt.) w godz. 7.00 –18.00 pod numerem telefonu 22 560 16 00 lub za pośrednictwem maila na adres: cot@zus.pl,
- we wszystkich placówkach ZUS,
- podczas e-wizyty w ZUS.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2270).